

Olaylar Ve Görüşler**Kim Bu 2013 Kuşağı?**

“Toplumsal kuşak”, Karl Mannheim’ın deyimiyle “ortak sorunlar, değerler ve deneyimlerle oluşur”, aynı yaşta olanları değil aynı deneyimi paylaşanları kapsar. 2013 Haziran direnişlerinin deneyimi ve bu direnişe gençlerin katılımına yol açan ortak sorunlar, günümüz gençliğinin önemli bir bölümünü 2013 kuşağı etrafında buluşturuyor.

Bana göre Gezi Olayları sırasında göze çarpan duvar yazılarından biri de “**2013 Kuşağı**” idi. 2013 Haziran ayında Beşiktaş çarşısında bunu görüp fotoğrafını çektim ve üzerinde düşünmeye başladım.

2013 kuşağını oluşturanların toplumsal kökenleri karmaşıktır; Gezi olayları sırasında ve sonrasındaki tartışmalarda yeterince önem verilmeyen birçok konudan biri de taşra ve varoşların gençliğinin katılımıdır.

Gezi eylemleri, bazı kesimler tarafından “**Beyaz Türk**” (!) sıfatıyla anılan üniversiteli öğrenciler ve güvencesiz koşullarda çalışan beyaz yakalı gençlerle, marjinalleştirilen/damgalanan mahallelerin gençlerini, yaygın deyimi kullanırsak “**Varoş Gençliği**”ni, hem meydanlar ve sokaklarda hem de sosyal medyada yan yana getirdi.

Genç düşmanlığı

1980'den beri süregelen, farklı toplumsal kökenden gelen gençleri -farklı ölçülerde olsa da- olumsuz etkileyen, son yıllarda ise gücünü daha da arttıran "**gençlik politikaları**", aslında gençlik karşıtı politikalar oldu.

Bu anlayışa göre gençler, siyasetten arındırılması gereken tehlikeli bir toplumsal gruptu. 1980'li yılların, başta Anayasa ve YÖK yasası olmak üzere, hukuksal düzenlemeleri de bu anlayışı ürünüdür.

Üstelik gençlik düşmanı anlayış sadece siyasi alanda kendini ifade eden bir anlayış da değildi.

Örneğin, 1990'lı yıllardaki "**satanizm tartışmalarıyla**" medyaya yansıyan gençlik altkültürlerine karşı düşmanca tutum, siyasi alanla sınırlı olmayan bir "**gençlik düşmanlığının**" işareti olarak görülmelidir.

Böylece, 1980'lerden beri, bir yandan toplumsal ya da kültürel unsurlarla biçimlenen çok farklı gençlikler oluşurken benzeşen sorunlar da gençlerin önemli bir bölümünü birleştirmeye başlamıştı.

Ancak gençler ile siyasi merkez arasındaki gerilim esas olarak gençlerin özgürlük bilinci ve talepleriyle hükümetin otoriter uygulamalarının eşzamanlı yükselişinden kaynaklanıyor. AKP hükümetlerinin gitgide artan otoriter eğilimlerinin göstergesi olan, "**disiplin toplumu**" hedefli, -sosyolog **Demet Lüküslü**'nün deyişiyle- "**yenı gençlik miti**"nin yükselişi halen süren gerilimin asıl kaynağı.

Kamuoyuna "**Dindar gençlik/ tinerici gençlik**" tartışmasıyla yansıyan bu sosyal mühendislik projesi, farklı kesimlerden gençlerin bireysel özgürlük talepleriyle çelişmektedir. Söz konusu çelişki gençlerin büyük bir bölümünü muhalif kılmaktadır.

2013 kuşağını birleştiren nedir?

Günümüz gençliği homojen değilse de toplumsal/kültürel ve mekânsal ayrışmanın etkilerini bir ölçüde aşılmasını sağlamasını sağlayan gelişmeler de var. 2013 Haziran Direnişi'nde ortak mekân (meydanlar, sokaklar, barikatlar, forumlar) ve ortak medya (sosyal medya) kullanımı belirdi. İnternet kullanımının son yıllarda iyice yaygınlaşmasıyla, sosyal medya, yaygın ve özellikle gençler tarafından sık kullanılan, dolayısıyla farklı kesimlerin karşılaşmasına olanak tanıyan bir ortam oldu. Üstelik sosyal medya fiziksel mekânda bir araya gelmeyi de kolaylaştırmaktadır. Gençler için artık ortak medya, mekânlar, hedefler, eylemlerde (hem de uluslararası düzeyde) ortak yöntemler söz konusu, karşılaşmalar etkileşim oluşturuyor.

İnternet artık kesinlikle farklı kesimlerin karşılaşması için uygun bir ortam; TÜİK 2013 verilerine göre 16-24 yaş grubu için internet kullanım oranı yüzde 68.7. Sosyal medya farklı toplumsal gruplardan gençler için ulaşılabilir, kullanılabilir bir alan. Bunun bir yansıması olarak Facebook ve Twitter'da sadece kentli orta sınıf gençlik değil, diğer mahallelerin de etkinliklerini gösterebiliriz.

Zaten 2013 kuşuğı, “**görunenleri**” bile “**seçkin**” değil; üniversite öğrencilerinin sayısı 4 milyonu aştı. Beyaz yakalılar iş güvencesinden yoksunlar.

Genç işsizliği yüksek eğitilmiş gençler için de sorun. Başka bir deyişle hem alt sınıf hem orta sınıf mensubu gençler toplumsal, ekonomik, siyasal baskı ya da en azından baskı riski altındadır. Artık ne yükseköğrenim yapıyor olmak ne de internet kullanımını seçkinlik, orta sınıf olma işareti değildir. Dolayısıyla, öğrenci eylemlerini de sosyal medyadaki muhalefeti salt orta sınıf üzerinden okumak eksik bir okuma olacaktır.

Gençlerden öğrenelim

Üstelik Gezi hareketinin, özgürlük ve adalet taleplerine odaklı bir “**değer merkezli**” toplumsal hareket olması, farklı siyasal ve sınıfsal kökenlere sahip olanları yakınlaştırdı.

Gençlerimiz toplumsal sorunlara duyarsız değil. Gençlerin çoğu kez kirli ve katılımlarına kapalı alan olarak gördükleri kurumsal siyasetten uzak durmalarına dayalı olan “**gençlerin toplumsal sorunlara duyarsız olduğu**” önyargısını, araştırmalar yalanlıyor.

Dominique Reynié yönetiminde 2011’de yayımlanan ve 25 ülkeyi kapsayan güncel bir araştırmanın verilerine göre; Brezilyalı ve Türkiyeli gençlerin yüzde 63’ü; “**ideal toplumun kişisel performansın ödüllendirildiği bir toplum değil, zenginliklerin hakkaniyetli olarak paylaştırıldığı toplum**” olduğunu ifade ederek toplumsal duyarlılıkta ilk sırayı paylaşıyorlar.

Tıpkı 2013’te neredeyse eşzamanlı olarak toplumsal hareketlere katıldıkları gibi... Toplumsal hareketlere gençlerin aktif katılımı bir yana, bu araştırma verisi bile, bireyci değil birey olmayı hedefleyen bir kuşakla karşı karşıya olduğumuzu ifade ediyor. Belki de gençlerden öğrenmeliyiz? Gençlerden öğrenelim!

HAKAN YÜCEL Yrd. Doç. Galatasaray Üniversitesi